

lant ne raste ravno na kviško, ima se z rafijo privezati na reznik; to je tudi namen in naloga puščenih reznikov. Ti-le rezniki imajo se odrezati še le meseca septembra, kadar so žlahtne mladike že zadosti trdne in njih dalnje uspevanje zagotovljeno. Žlahtne mladike, če so le nekoliko krepke, na kar se je tudi v dobri zemlji zanesti (druga pa itak ne velja za drevesnico), pa ne ostanejo niti v prvem letu svoje rasti — gole, temveč vse do srede leta storiti po različnosti sorte, več ali manj stranskih željic. Čem več takovih stranskih mladik imajo okulanti, tem ljubše nam to mora biti, ker nam te stranske mladike deblo jačijo.

(Dalje prih.)

Živina in nje krma.

Najboljše premoženje kmetovalca je pač lepa, gladka živina. Ona mu dela veselja, pa daje mu tudi še najbrž dobička. Vsled tega skrbi tudi umni gospodar za njo, kar more in ne zdi se mu škoda za malo denarja, ako ga je treba za vzboljšanje živine. Vzboljšuje pa si živino gotovo, če ji daje vselej dobro krmo. Se vé, da se mu izgodi v časih drugače, kakor si misli — da ne dobi dobre krme. Kaj mu je v tem storiti? Ako more, naj seže po soli. Z njo pomagaš, piše „Kmet.“, živini gledé želodca, da laže prebavlja tudi slabejšo klajo, in živina ostane krepka, vesela in zdrava.

Sol je človeku, pa tudi živini potrebna. To je resnica, zoper katero se ne da nič drugega ugovarjati kakor to, da vsak kmet ne more živini dajati soli, ker si je revež večkrat še sam sebi ne more kupiti. „Kjer ni nič, izgubil je tudi cesar pravico“, pravi star pregovor, katerega tudi mi ne zabimo, trdeč, da je sol človeku, pa tudi živini potrebna.

Ako priporočamo torej sol za živino, priporočamo jo takim kmetovalcem, ki si morejo vsaj nekoliko soli za svojo živino kupiti, posebno pa jo svetujemo onim, ki so premožni kmetje.

Solna kislina (sol) je sestavni del želodnega soka, kuha jo natura sama v želodci, živinskem, kakor človeškem. Vzemimo soku solno kislino, in želodec ne bo mogel več prav kuhati, — použit živež bo obležal neprebavljen v želodcu in črevih, živina bo začela hirati, ker si ne bo mogla narejati dobre, tečne krvi, katera se dela iz dobro prekuhanice piče v želodcu in črevih.

Če dajemo torej živini sol, dajemo jej to, kar jej natura sama daje kot najpotrebnejši pomoček za prekuhanje povžite piče.

Mnogokrat vidimo živino slabo in klavarno s krmežljivimi očmi, s ščetinasto dlako in brez moči. Jed se jej upira. Bodi taka živina za molžnjo ali za pitanje ali za vprego namenjena,

nikjer ne bo dobro storila. Poiščimo pa vzrokov, zakaj da je živina taka, in našli bomo — ako ni kakšne posebne bolezni v njej — da jej ali manjka klaje, ali da je klaja slaba, spridena, ali pa da je živina od slabega vremena in napadnega gleštanja začela hirati.

Ali kako pomagati? Kmetovalec si ne more vselej dobre klaje omisliti, če je slabo pridelal, — tudi z vremenom ne more gospodariti, da bi ne bilo mokrotno itd. Ob tacihi okoliščinah ni drugega bolj gotovega pomočka zoper vse to, kakor je sol.

Že natura sama naganja živino, da rada liže slano zidovje, da včasih celo srka scalnino, da požira pohotno vse, kar je le količkaj slanega okusa, in to za to, ker čuti v sebi silno poželenje po soli ter si prizadeva, temu poželenju kakor koli zadostiti, zato se jej tudi scalnica ne gnjusi, če je le slana.

Dajajmo taki živini potrebne soli, in videli bomo kmalu, kako bo od dne do dne boljša, koliko bolje jo bo sedež prekuhaval, ker jej sol nadomešča pomanjkanje slanega želodnega soka. In ker bo raje jedla in tudi bolje prebavljala, zboljšala se bo kmalu v vsem, da jo boš komaj poznal od poprejšnje. Vse to bo storila sol, če ni, kakor smo že poprej rekli, nikakoršnje bolezni v živini.

Sol si moremo v tacihi okoliščinah ravno tako misliti, kakor priprego. Eno samo preslabo živinče ti ne more voza čez klanec spraviti; če mu pa priprežeš še eno v pomoč, šlo bo. Ravno taka je s soljo, ki hodi prepričemu in preslabemu želodčnemu soku na pomoč. Škoda, da je sol predraga. V državnem zboru se je zopet terjalo, da bi se živinski soli cena znižala, toda doslej še je malo upanja, da se to izgodi zdatno. Malo znižanje pa ne pomaga veliko.

Dopisi.

Od sv. Martina na Paki. (V blagospomin!) Še je donela prevesela pesem velikonočne aleluje, ko se zasliši v naši miroljubni župniji prežalosten glas, da je našega preljubljenega župana, gosp. Franca Steblovnika zločinska roka smrtno ranila. Franc Klančnik, bivši kočar in krojač, ki je vse svoje imetje zanikerno zapravil, klatil se je že nekaj časa brez dela okoli in je ljudstvo begal. Ta nesrečnež že več časa ni cerkve znotraj videl, pač pa se je zavoljo pretepa že večkrat pokoril v temni ječi. Pred dvema letoma bil je tožen od našega miroljubnega župana zavoljo hudobnega obrekovanja, in zopet je imel v ječi čas premišljevanja, da je tudi njemu spolnjevanje osme božje zapovedi potrebno. Od tega časa sovražil je vrlega župana in mu žugal z maščevanjem, katero je v tednu po veliki noči peklensko izvršil. Na dan

Sejmovi. Dne 31. maja na Bregu v Ptui in na Rečici v Sav. dol. Dne 1. junija pri M. D. na Gori. Dne 3. junija v Reichenburgu. Dne 6. junija v Artičah, v Račjih in na Bregu v Ptui.

Dopisi.

Iz Vitanja. (Občinska volitev v Skom-rah.) V 9. dan t. m. se je vršila volitev za Skomersko občino. Da bi dobila občina zopet prejšnjega župana, ki je občinske razmere tako daleč zavozil, da bode drugemu županu pri vsej varčnosti težko mogoče pripeljati občane na boljše denarne okoliščine, zato si je na vso moč prizadeval tajnik Skomerske občine in Vitanjski nadučitelj. Rad bi, da bi le-ta župan tako plesal, kakor mu bodo godli Vitanjski nemčurji. Že nekaj dni pred volitvijo razobesil je na oknu Vitanjske šole list, ki je naznanjal čas in važnost občinske volitve in da bi se vsakdo ležje o važnosti prepričal, je bil list pisan samo v nemškem jeziku. Ga-li že potem kdo naših volilcev ume ali ne, to je pač Vitanjskim velikomcem, posebej še tukajšnjemu nadučitelju vse jedno, ako ne ljubše; saj bode pri volitvi itak on imel prvo besedo; prejšnji župan pa, katerega je do dobrega spravil v nemčurski koš, ta bode mirno poslušal in kimal k njegovim besedam. O polu noči je ljubeznjivi župan stikal po pooblastilih in je grozil neki vdovi, da jo požene iz svoje občine, če mu pooblastila ne da. Tako pa je vrli župan, za lastno kožo se boječ in v postavah občinskega volilnega reda predobro podučil, volil s šestimi (?) pooblastili. Od kod je pa izviralo njegovo postavno ravnanje, tega ne bomo preiskovali, pa najbrž sta mu tako modro tolmačila postave Vitanjski nadučitelj in učitelj Skomerski. Kako je ravnal Skomerski učitelj, kaže nam jasno ta slučaj, da je kot priča podpisal neko pooblastilo o polu-noči, med tem, ko je spal doma v Skomerski šoli. Kaj takega menda še v deveti deželi ni bilo. Kaj bode iz te volitve, to se še ne ve, gotovo pa je, da je v njej 15 nepostavnih sklepov, vdarcev po občinskem volilnem redu in ko bi precejšnje število vrlih naših volilcev ne bilo za-držanih, ki so spremljali k večnemu počitku blago, obče spoštovano svojo občanko, bila bi zmaga gotovo narodna. Za napredek liberalnega nemčurstva toli vnetemu Vitanjskemu nadučitelju pa bi svetovali, naj se nauči prej postav občinskega volilnega reda in naj se potem ravna po njih, ako še že hoče lotiti posla, ki sicer ne spada njemu. Za vse dobro in blago vnet učitelj naj bi se pač v prvej vrsti briga za dobro vzgojo izročene mu šolske mladine, ne pa za razširjenje brezverskega nemčurstva. Pogle-dal naj bi bolj natančno sedanje šolske postave, saj tudi te tirjajo „nravno-versko“ vzgojo v

prvi svoji točki, sicer pa gori za te postave tako, da so mu skorej solze priigrane v oči samega veselja, ker je mogel obhajati dvajsetletnico „presrečnih“ medverskih postav. Da bode naša krščanska mladina „nravno-versko“ podučena, izrejena, treba jej je vzglednega učitelja, ki naj ne zaničuje dejanski cerkvenih zapovedi, kakor to dela Vitanjski nadučitelj, vzgojitelj krščanske mladine, kateri celo o največjih praz-nikih cerkve ne pozna, ter se mu je pot do nje vže zarastla. Kako bode tak učitelj mladino versko-nravno vzgojeval, ki sam trdi, da se ne boji niti Boga? Uboga krščanska mladina, ki je takemu možu izročena v versko in nravno vzgojo!

Od Sotle pri Brežicah. (Osepnice. Vo-litve.) Vesela spomlad se je razvila ali za nas kmete bolj žalostna, kakor prejšnja leta, kajti naši hribi, nekaj tako veseli, so zdaj suhi in otožni; prej so nas na spomlad vinski kupci obiskovali, zdaj pa davkarski berič, dan na dan strogo od nas davek tirja. Kje bi denar vzeli, da bi davek plačali? Še to malo živine in svinj, koje bi še kmet prodati mogel, ne more je spravi-ti v denar, kajti sejmi so vsi prepovedani, ker so se nekoliko osepnice prikazale. Kakor se sliši, bode g. dr. Keppa, okr. zdravnik, naš okraj zapustil in se preselil v Celje; žalost za njim nam bode že prestati, zguba pa še ležje, kajti ta gospod je sila okoren in Brežiško me-sto bo imelo enega privrženca manj, bode pa Celje za enega na boljsem. Tako bodo Brežice v kratkem Celju dva na posodo dale, ker smo pred kratkim že oddali Celjanom g. dr. Wagne-erja. Da bi le v zameno boljša dobili! Želimo si, da bi z g. zdravnikom tudi osepnice odšle. Z zaprtjem sejmov je menda pa ravno tako, ka-kor je bila pred nekimi leti z govejo kugo in z nekim okrajnim glavarjem; potem pa je hvala Bogu, ni bilo več, in ako nam gosp. zdravnik osepnice tako s pota spravi, bilo bi pač želeti, da prej, ko je mogoče naš okraj zapusti. — Pre-dragi, zdaj je pač očitno, koliko je mestja-nom za kmete, nobenega zdaj ne pridejo obiskat in ga tolažit, pa malo počakajte, da pridejo kake volitve, tedaj bodo pa lezli, kakor maček za golobi in jih napeljavali za župane, njim naklonjene! Dragi kmetje, zdramite se; zdaj kmalu pride čas volitve, da si poštene župane izberete, vrle narodnjake, kajti mnogo je žu-panov le na vitez narodnih. Če mu dobiček kaže, postavim: pri kaki posojilnici ali kje drugje, tam se bo čisto narodnih načel držal, toda v občinski zadevi ali če se je treba za šolo kaj potegniti, tam je pa g. župan „tajč“. Vidite, to se ne reče narodnjak, noč in dan za poštenje, ne pa za denar. Vi, gospodi župani, bodite pravični zemlji, koja vas živi. Ta je slo-venska, ne nemška. Vi pa, vsi volilci, volite slovenske župane, katerih ni sram slovensko